

vergadering **C129 – LAN7**

zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 12 februari 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de zoogkoeienpremie
- 903 (2013-2014) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de inbreuk op de Europese richtlijn over groepshuisvesting van zeugen
- 944 (2013-2014) 4

■

Voorzitter: de heer Stefaan Sintobin, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de zoogkoeienpremie - 903 (2013-2014)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, de Europese Commissie heeft de Vlaamse administratie formeel meegedeeld dat het systeem van de historische zoogkoeienquota voor de verdeling van de gekoppelde steun na 1 januari 2015 niet kan worden behouden. De Europese lidstaten moeten breken met de aanwending van de steun op basis van historische quota. Ze moeten in de sector nieuwe referenties instellen om de gekoppelde steun te verdelen over alle aanwezige runderen die voldoen aan de criteria die de lidstaten stellen.

Aangezien de toekenning van de gekoppelde steun al een uitzondering is op de basisregel van de Europese Commissie, die nog slechts uitzonderlijk van de introductie van flatrate toeslagrechten in de hele EU afwijkt, is een bijsturing noodzakelijk. Volgens het Committee of Professional Agricultural Organisations (COPA), de Europese koepel van landbouworganisaties, waren de zes lidstaten die de gekoppelde steun wilden behouden echter niet van deze interpretatie van de bijsturing op de hoogte.

Hierdoor biedt het Europees beleid geen zekerheid meer. Het zet de jonge, toekomstgerichte Vlaamse veehouders in de kou. Het is nochtans net die doelgroep die moet worden ondersteund. Jonge, actieve bedrijven die in quota, stallen en grond investeren, mogen niet de dupe worden van aanpassingen aan de regelgeving. Er moet aandacht worden besteed aan de verdere professionalisering van de sector en de verjonging van de doelgroep, maar zeker ook aan een vereenvoudiging van de administratieve verplichtingen. Er moet een voorstel op tafel worden gelegd dat garandeert dat de gekoppelde steun bij de actieve professionele veehouders terechtkomt en niet elders in de keten blijft hangen.

Minister, welke aanpassingen zijn op dit vlak nog mogelijk? Op welke wijze en binnen welke timing wordt met de landbouworganisaties en met de Europese administratie overlegd om deze maatregelen bij te sturen? Hoe ziet u de implementatie van deze maatregelen? Welke timing hebt u hierbij voor ogen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, in de conceptnota die de Vlaamse Regering net voor Nieuwjaar heeft goedgekeurd, worden de principes van de invulling van Pijler I, de directe inkomenssteun, van het Europees landbouwbeleid in Vlaanderen vastgelegd. We willen hierbij een koppeling van de premies voor de zoogkoeien behouden.

Ik wil kort de in de conceptnota opgenomen basisprincipes van de gekoppelde steun aan de zoogkoeien in herinnering brengen. Van de globale Europese enveloppe die voor Vlaanderen beschikbaar zal zijn, wordt 10 procent voor de nieuwe premie bestemd. Dit betekent in 2015 concreet een bedrag van 23,5 miljoen euro. Daarenboven wil de Vlaamse overheid met de steun op de verdere professionalisering van de bedrijven inzetten en de generatiewissel van de producenten stimuleren. Voor de nieuwe gekoppelde steun moet een historisch referentie-aantal dieren worden vastgesteld.

Tijdens een recent bilateraal overleg hebben de diensten van de Europese Commissie echter verklaard dat zij de voortzetting van het bestaande quotastelsel niet verenigbaar achten met de nieuwe Europese regelgeving in het licht van de Europese landbouwhervorming. De Europese Commissie bereidt momenteel een uitvoeringsbesluit, delegated act geheten, in die zin voor.

Ik heb de sector onmiddellijk van deze interpretatie door de Europese Commissie op de hoogte gesteld. Om zeker te zijn dat iedereen op de hoogte zou zijn, heb ik hierover ook een persbericht verspreid.

De opstelling van de Europese Commissie is van belang voor de transferten van de premiequota in de campagne voor 2014 die in februari 2014 moeten plaatsvinden. Momenteel onderzoekt mijn administratie, samen met de landbouworganisaties, hoe invulling kan worden gegeven aan een toekomstig premiestelsel. Hierbij wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de jonge, actieve zoogkoeienhouders ook in de toekomst alle kansen moeten krijgen. De nieuwe gekoppelde steunregeling moet uiterlijk op 1 augustus 2014 officieel aan de Europese Commissie worden genotificeerd.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Als ik het goed heb begrepen, voeren de administratie en de landbouworganisaties momenteel overleg. We zullen op dit vlak wat geduld moeten hebben om meer duidelijkheid te krijgen. Voor 1 augustus 2014 zal de grootste duidelijkheid worden gecreëerd. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

U had mijn bijkomende vraag blijkbaar al begrepen. Is dit een taak voor de huidige of de volgende minister van Landbouw? Ik heb uit uw woorden afgeleid dat u uw verantwoordelijkheid ter zake opnieuw zult opnemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Jos De Meyer, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de inbreuk op de Europese richtlijn over groepshuisvesting van zeugen - 944 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister-president, collega's, op 1 januari 2013 trad de Europese vereiste in werking om drachtige zeugen in groep te huisvesten. De richtlijn verplicht kwekers over te stappen van individuele zeugenboxen naar groepshuisvesting zodat zeugen een deel van hun draagtijd in groep gehouden kunnen worden. Het is dus niet meer toegestaan om drachtige zeugen individueel te huisvesten.

De Europese Commissie heeft aangegeven dat zij verwacht dat de Europese lidstaten erop toezien dat varkenshouders aan de verplichting tot groepshuisvesting voldoen. Zo niet, dan kan dat een infractieprocedure tot gevolg hebben. Hierbij wordt de EU-lidstaat door de Europese Commissie voor het Hof van Justitie van de Europese Unie gedaagd. Uiteindelijk kan dit tot een boete leiden. Het is belangrijk dat het gebod tot groepshuisvesting ook daadwerkelijk wordt nageleefd.

Minister-president, in uw beleidsbrief 2013-2014 staat: "Hoewel de omschakeling tegen de deadline nog niet volledig voltooid was, wijzen bevragingen en controles door de bevoegde overheid erop dat de toestand inmiddels evolueert in de richting van een volledige omschakeling." Toch heeft de Europese Commissie, volgens berichten in de pers, een nieuwe stap gezet in een lopende procedure sinds februari 2013, tegen België over de huisvesting van drachtige zeugen. Volgens de FOD Volksgezondheid beantwoordde in december 2013 92 procent van alle varkenskwekers aan de voorschriften van de richtlijn, maar de deadline is al ruim een jaar voorbij. België krijgt twee maanden om de laatste varkenshouders in regel te stellen, anders volgt mogelijk een doorverwijzing naar het Europees Hof van Justitie. De richtlijn dateert al uit 2001. Landen en kwekers die de richtlijn niet juist of onvolledig toepassen, schaden volgens de Commissie niet enkel het dierenwelzijn, maar berokkenen de

bedrijven die de investeringen wel deden een concurrentieel nadeel, en dit in een noodlijdende sector.

Minister-president, eind 2013 was 92 procent van de varkensbedrijven conform de Europese richtlijn. Begin 2012 was dat 89 procent. Dit zijn Belgische cijfers, kent u de Vlaamse cijfers? Wat zijn de redenen dat er nauwelijks nog vooruitgang wordt geboekt? Wat nu met die overige 8 procent die nog niet in orde is? Zijn er gelijkaardige cijfers in Vlaanderen? Welke initiatieven neemt u zodat alle bedrijven zo snel mogelijk voldoen aan de richtlijn? Hebt u recent overleg gepleegd met uw federale collega bevoegd voor dierenwelzijn over dit thema? Kunt u toelichten wat de stand van zaken is van de procedure die de Commissie in februari 2013 is gestart tegen België?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister-president, collega's, mevrouw Eerlingen heeft gelijk dat we bezorgd moeten zijn over de mogelijke sanctie die Europa zou kunnen opleggen. Ik stel vast dat de Waalse bedrijven toch minder goed scoren dan de Vlaamse. Ik ken een aantal bedrijven die niet in orde zijn, en die eigenaars denken eraan om te stoppen.

Minister-president, hebt u contact gehad met uw Waalse collega zodat u weet hoe het daar loopt? Ik sluit me ook aan bij de vragen van mevrouw Eerlingen, want ik heb die vragen ook al schriftelijk gesteld.

De heer Jos De Meyer: Minister-president, de bezorgdheden die beide collega's formuleren, zijn terecht. Er is het aspect van dierenwelzijn, maar er is ook het aspect van oneerlijke concurrentie met de collega's die wel de inspanningen hebben gedaan en wel hebben geïnvesteerd.

Bij de doelgroep van 8 procent die nog niet in orde is, zijn er uiteraard die hun bedrijf zullen stopzetten, maar we moeten ervoor zorgen dat de sector zelf niet wordt geculpabiliseerd door een aantal mensen die eigenlijk reeds hadden moeten stoppen conform de regelgeving die er vandaag is. Het is vermoedelijk geen prettige boodschap, maar het belang van de sector gaat soms boven het individuele belang van deze bedrijven. Er is misschien ook een heel kleine groep van mensen die wel tijdig de nodige initiatieven heeft genomen om zich in orde te stellen, maar waar er soms problemen zijn met het toekennen van vergunningen. Dit was in het verleden zo. Ik durf niet te zeggen dat het nu nog zo is, maar het is wel belangrijk om te weten of er zo nog mensen zijn zodat de nodige begeleiding kan worden gegeven en zodat deze dossiers snel in orde kunnen worden gebracht.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, bepaalde vragen kunnen ook aan mevrouw Onkelinx worden gesteld. Ik vermoed dat u die aan mij stelt omdat u veel vertrouwen hebt in de minister bevoegd voor de landbouw en er natuurlijk onverkort voor pleit dat deze materie, zijnde dierenwelzijn, bij het bevoegdheidsdomein Landbouw wordt gevoegd, na de verkiezingen. Het zijn allemaal elementen die ik kan gebruiken om partijen die daar niet van overtuigd zijn, te wijzen op het feit dat we heel wat verder zouden staan, mochten we die bevoegdheid hebben. Er is geen vraag over gesteld, maar ik zeg het toch maar even omdat ik weet dat het toch nog leeft bij sommigen.

Ik beantwoord nu de eerste vraag. Voor het verstrijken van de deadline op 1 januari 2013 waren, naast de bedrijven met groepshuisvesting, ook bedrijven met individuele huisvesting nog steeds conform. Na de deadline konden de laatstgenoemde bedrijven omschakelen om aan de conformiteitsregel te beantwoorden ofwel stoppen met het houden van zeugen. Om tijdig te kunnen inschatten hoeveel bedrijven de stap zouden zetten, is voor de deadline al gebruik gemaakt van gegevens die zijn aangebracht door de bedrijven en door de bevoegde controle-instantie, het Federaal Voedselagentschap.

Sinds 1 januari 2013 zijn de controles zeer gericht uitgevoerd om de beschikbare gegevens te toetsen en aan te vullen. Wanneer tijdens een controle wordt vastgesteld dat de zeugen niet in

groep worden gehouden, wordt een pv opgesteld en een termijn opgelegd waarbinnen de aanpassingen moeten gebeuren. Slechts een zeer klein aantal Vlaamse bedrijven blijkt bij een hercontrole nog steeds niet conform te werken. Van de Vlaamse bedrijven die een hercontrole hebben ondergaan, werkt 94 procent momenteel conform. Maar nog niet alle hercontroles zijn intussen gebeurd: bij 72 bedrijven moet nog een hercontrole gebeuren. Als wordt aangenomen dat uit de geplande hercontroles zal blijken dat het aandeel van conforme bedrijven even groot zal zijn als bij de reeds uitgevoerde hercontroles, wordt geschat dat het aandeel van conforme bedrijven in Vlaanderen na deze hercontroles 98 procent zal bedragen.

Uw tweede vraag peilt naar de initiatieven die ik zal nemen. Als men bij een hercontrole nog steeds niet conform blijkt, of als bij een eerste controle geen intentie tot actie blijkt, dan wordt het dossier overgemaakt aan de dienst Inspectie Dierenwelzijn van de FOD Volksgezondheid. Deze dienst kan dan overgaan tot inbeslagname van de dieren of kiezen voor euthanasie. Tegen het einde van het jaar zullen alle geplande controles en hercontroles zijn uitgevoerd. Men gaat er dan ook van uit dat België en dus ook Vlaanderen op korte termijn de verplichting om in een groepshuisvesting te voorzien, zal respecteren. Uiteraard worden de inspanningen van de Vlaamse overheid om de varkenssector in zijn geheel te ondersteunen, bijvoorbeeld in het kader van het actieplan varkenshouderij, onverminderd voortgezet.

Uw derde vraag gaat over het overleg. Er wordt op geregelde tijdstippen informatie uitgewisseld tussen de gewestelijke diensten en de diensten van de federale overheid, en dus ook met onze Waalse collega's. Dat gebeurt onder meer in het kader van de permanente werkgroep van de interministeriële conferentie voor het landbouwbeleid.

Met uw vierde vraag wilt u een toelichting krijgen van de stand van zaken van de procedure die de Europese Commissie in februari 2013 tegen België heeft opgestart. De FOD Volksgezondheid heeft in 2013 de Europese Commissie meermaals op de hoogte gebracht van de vorderingen in dit dossier. Op 31 januari heeft de commissie aan België gevraagd om de recentste cijfers te bezorgen. De Europese Commissie eist dat België zich binnen de twee maanden conform stelt.

Collega's, na extrapolatie mogen we ervan uitgaan dat in Vlaanderen 98 procent van de bedrijven in orde zal zijn. Het is een schitterend resultaat. De cijfers voor Wallonië heb ik niet bij me, maar ik zal mijn Waalse collega ernaar vragen. In elk geval volgen we het dossier nauwgezet op. Slechts 2 procent zal bij de hercontroles blijken niet in orde te zijn, en dat is toch een uitstekend resultaat.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik dank u voor het antwoord. U verwees naar het aspect dierenwelzijn. Ik denk dat het ook gaat over bedrijfsvoering, en niet enkel over dierenwelzijn. Dit gaat over infrastructurele aspecten, en bijgevolg is het logisch dat ik deze vraag tot u richt. Het is goed dat men verwacht dat slechts 2 procent niet conform zal zijn. Over hoeveel bedrijven gaat het dan? Een cijfer zou helpen om een goed zicht op het probleem te krijgen.

Wat zal er gebeuren wanneer die bedrijven in het tijdsbestek van twee maanden nog steeds niet voldoen? Zal de Europese Commissie dan een boete opleggen? Wat zullen de gevolgen zijn wanneer Wallonië niet in orde blijkt te zijn, maar Vlaanderen wel? Is er een verdeelsleutel afgesproken indien er een boete wordt opgelegd? Ik hoop alleszins dat wij niet de gevolgen moeten dragen van de tekortkomingen van Wallonië, gesteld dat wij in orde zijn.

De heer Karlos Callens: Ik ben behoorlijk tevreden over het antwoord, en vooral ook over het resultaat. We zijn op de goede weg, en dat residu van 2 procent is een probleem dat snel kan worden aangepakt.

De heer Jos De Meyer: Het goede nieuws is dat 98 procent in orde zal blijken te zijn. Wat die 2 procent betreft: zijn dat bedrijven die wensen te stoppen, of gaat het om bedrijven die nog niet in orde zijn omdat zij laattijdig een vergunning hebben ontvangen? Of weet men dat niet?

Minister-president Kris Peeters: Dat cijfer is een extrapolatie, ervan uitgaand dat de hercontrole evenveel positieve resultaten oplevert als bij de vorige hercontrole. Het ziet er dus goed uit. Wat die 2 procent betreft, vermoeden we dat het om bedrijven gaat die zullen stoppen. Het zou om een 50-tal bedrijven gaan. 2 of 3 bedrijven worstelen met problemen met de vergunning. We volgen in elk geval de zaak van zeer nabij op en zullen daarover in deze commissie terugkoppelen.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister-president, ik heb nog een vraag in verband met de timing van de hercontroles. Hebt u er enig zicht op wanneer die hercontroles zouden worden afgerond?

Minister-president Kris Peeters: Alle hercontroles moeten tegen het einde van dit jaar worden afgerond. De Europese Commissie heeft bijkomende informatie verstrekt. Ik ga er dan ook van uit dat de hercontroles allemaal zijn gepland en de komende weken en maanden zullen plaatsvinden.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Ik heb ook nog een korte vraag. Zitten daar bedrijven tussen die het moeilijk hebben van de banken centen te krijgen om tot die investeringen te kunnen overgaan?

De heer Jos De Meyer: Indien bepaalde bedrijven problemen met de vergunning zouden hebben, zou de administratie, in de mate dat dit nog niet bestaat, in bijzondere begeleiding moeten voorzien.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dat klopt. We mogen trouwens niet vergeten dat we vanaf 1 juli 2014 zelf bevoegd zijn. Ik denk dat dit in de ogen van velen een geruststelling is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■